

WNIOSEK

Petycja

Szanowni Państwo,

Niniejszym składam petycję o podjęcie działań ustawodawczych w zakresie uprawnień Zasłużonych Dawców Krwi.

Petycja w zakresie punktu 2 i 3 została skierowana do Ministerstwa Zdrowia. W zakresie punktu 2 Ministerstwo wskazało, że nie jest to możliwe, natomiast w zakresie punktu 3 nie udzieliło mi odpowiedzi mimo upływu ponad 2 miesiące. Ministerstwo Zdrowia nie ma w ogóle chęci polepszenia sytuacji krwiodawców, na petycje nie odpowiada lub odpowiada w sposób szablonowy i nie "na temat".

1. Ulgowe przejazdy dla Zasłużonych Dawców Krwi

Procedowanie nowelizacji ustawy dotyczącej Zasłużonych Dawców Krwi generuje szereg doniesień medialnych. Głównie słyszy się o np. wprowadzeniu na stałe 2 dni wolnych po oddaniu krwi, co – na co niektórzy słusznie zwracają uwagę – może być kosztowne dla pracodawców. Ponadto, nie każdy krwiodawca jest zatrudniony w takiej formie, aby móc skorzystać z dni wolnych (nie mają możliwości studenci, zleceniobiorcy, uczniowie, praktykanci itp.). Postuluję, aby wprowadzić bardziej uniwersalne uprawnienie.

Wnoszę o rozważenie utrzymania aktualnego stanu ulgi dla krwiodawców w wysokości 33 % na transport publiczny.

Od 26 stycznia 2021 r. Honorowi Dawcy Krwi mogą korzystać z 33% ulgi przy zakupie biletu jednorazowego np. na przejazdy pociągami PKP Intercity. Ulga dotyczy honorowych dawców krwi, którzy w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oddali co najmniej 3 donacje krwi lub jej składników, w tym osocza po chorobie COVID-19.

Dokumentem poświadczającym uprawnienie do ulgowego przejazdu jest zaświadczenie wydane przez regionalne centrum, Wojskowe Centrum lub Centrum MSWiA krwiodawstwa i krwiolecznictwa. Zaświadczenie jest ważne co pół roku.

Z doniesień medialnych można dowiedzieć się, że ulga ta nie zostanie przedłużona.

Obowiązujące przepisy są stworzone dość niefortunnie. Art. 9a ustawy o publicznej służbie krwi stanowi, że w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii honorowemu dawcy krwi, który oddał co najmniej 3 donacje krwi lub jej składników, w tym osocze po chorobie COVID-19, przysługuje ulga w wysokości 33% na przejazdy w komunikacji krajowej środkami publicznego transportu zbiorowego.

Ustawa nie zakazuje jednak wydawania zaświadczeń po ogłoszeniu stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii. Literalna wykładnia przepisów wskazuje więc na to, że osoba, która oddała 3 raty krew w stanie epidemii lub zagrożenia ma prawo do stałej ulgi, ale co pół roku musi udać się po zaświadczenie, które może być wydane nawet po ustaniu stanu epidemii lub zagrożenia. W praktyce zapewne okaże się, że stacje krwiodawstwa będą odmawiać wydania zaświadczenia. Ponadto, sama „ważność” zaświadczenia jest zbędna – jeżeli bowiem oddałem krew 3 razy, pół roczny okres tego nie zmieni – stanu tego nie da się cofnąć.

Wobec powyższego postuluję, aby na stałe wprowadzić ulgę 33 %, ale nie dla osób które oddały krew w stanie epidemii lub zagrożenia, ale dla Zasłużonych Honorowych Dawców Krwi (tytuł jest możliwy do uzyskania po oddaniu co najmniej 6 litrów krwi lub osocza u mężczyzn i 5 litrów u kobiet). Ponadto, postuluję, aby osoba która ma tytuł ZHDK I stopnia (18 lub 15 litrów w przypadku kobiet) posiadała wszędzie bezpłatne przejazdy (aktualnie regulują to samorzady co do komunikacji miejscowej, nie wynika to z ogólnie obowiązującego przepisu prawa).

Takie uregulowania faktycznie zachęcą obywateli do regularnego oddawania krwi, uporządkują niejasne przepisy wprowadzone w związku ze stanem epidemii oraz ujedynolicą ulgi, bowiem aktualnie różne samorzady różnie do tego podchodzą.

2. Wykreślenie obowiązku przedstawiania przez Honorowego Zasłużonego Dawcę Krwi każdorazowo legitymacji potwierdzającej prawo do ulgi przy realizacji recepty

Tytuł Honorowego Zasłużonego Dawcy Krwi - co oczywiste - otrzymuje się dożywotnio. Brzmienie obecnych przepisów każdorazowo zobowiązują krwiodawcę do przedstawienia legitymacji przy realizacji recepty czy zapisie do lekarza, co zdaje się bezzasadne, archaiczne i sprzeczne z logiką.

Jest to szczególne utrudnienie, gdy receptę lub zapis na świadczenie realizuje za krwiodawcę inna osoba - zwłaszcza podczas stanu epidemii, unika się wizyt w aptekach, placówkach

medycznych i jedna osoba często może zebrać wiele recept dla różnych osób. Realizacja recept nie wymaga bowiem osobistego stawiennictwa - jest to wręcz niewskazane, gdy osoba na którą wystawiona jest recepta jest chora.

Realizacja e-recepty może polegać na zeskanowaniu przez farmaceutę kodu. Nie zrealizuje on recepty z uprawnieniami ZK, bez okazania legitymacji.

W tym zakresie zasadnym jest albo połączenie rejestru Honorowych Zasłużonych Dawców Krwi z danymi dostępnymi dla każdej apteki (zapewne PCK czy nawet Ministerstwo dysponuje rejestrem takich osób i wystarczy zsynchronizować to z systemem realizacji e-recept) albo weryfikacji uprawnień przez lekarza wystawiającego receptę - obecnie bowiem często odbywa się to dwutorowo tzn. lekarz wystawiając receptę z refundacją ZK prosi o legitymację i potem czyni to farmaceuta podczas próby realizacji recepty w aptece. Podobnie, dotyczy do zapisu do lekarza lub na badania, gdzie teoretycznie ZDK ma być obsługiwany poza kolejnością.

Tym samym wnoszę o odpowiednie zmiany prawne zwalniające krwiodawcę z obowiązku przedstawienia uprawnień podczas realizacji recepty i wprowadzenie ogólnopolskiego rejestru – do którego będą miały dostęp apteki i inne placówki (w tym przychodnie, szpitale itp.).

3. Kolejną prośbą jest wprowadzenie obowiązku informowania przez podmioty farmaceutyczne w widocznym miejscu (najlepiej na drzwiach apteki) o tym, że Zasłużeni Honorowi Dawcy Krwi obsługiwani są poza kolejnością. Aktualnie takie przepisy formalnie obowiązują, jednak są na tyle niejasne, że każda apteka ma inne rozwiązania, a ponadto nie są w ogóle egzekwowane i nie ma sankcji przewidzianych za nieumieszczenie takich informacji.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Zasłużonym Honorowym Dawcom Krwi i Zasłużonym Dawcom Przeszczepu przysługuje uprawnienie do korzystania poza kolejnością z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.

W praktyce jest to oczywiście niewykonalne - osoby stojące w kolejce nie wiedzą o takiej regulacji prawnej i co do zasady nie pozwalają Zasłużonemu Dawcy skorzystać z usług przed nimi, a najgorszych wypadkach kończy się to ogromną awanturą i wytykania palcami. Krwiodawcy nie korzystają z tych uprawnień, bojąc się ostracyzmu i nie chcąc być wytykani palcami czy nawet wyzywani (co się zdarza). Farmaceuci często nie wiedzą o tych uprawnieniach lub boją się pomóc krwiodawcy.

W aptekach nie ma żadnej informacji na ten temat. Widoczne oznaczenie, że ZDK obsługiwani są poza kolejnością niewątpliwie dostarczy im komfortu i zmniejszy wrogość innych osób, a także uświadomi społeczeństwo, że warto oddawać krew.

Obowiązuje szereg wytycznych dla aptek, jakie informacje mają wisieć w widocznym miejscu. Brakuje jednak informacji nt. obsługiwanie poza kolejnością. Dołożenie takiej jednej informacji (choćby wydrukowanej na kartce A4) w widocznym miejscu nie wygeneruje kosztów dla aptek, a spowoduje urzeczywistnienie wykonywania obowiązków ustawowych.

Ze względu na widoczność oraz komfort klientów i krwiodawców informacja taka powinna być umieszczona zarówno wewnątrz jak i na drzwiach apteki. Aktualnie apteki mają „tablice informacyjne”, gdzie jest mnóstwo aktów prawnych i obowiązków informacyjnych, małą czcionką i realnie nikt tego nie czyta, a doszukanie się czegokolwiek graniczy z cudem.

W Polsce nadal brakuje krwi. Oczywistym jest, że honorowe krwiodawstwo jest czynnością charytatywną i nie oczekuje się za to zapłaty. Przepisy przewidują bardzo niewielki zakres uprawnień dla ZDK i nie chodzi o to, aby je rozszerzać. Chodzi tylko o to, aby je wprowadzić w życie, bowiem w praktyce one nie działają w ogóle. Pozwoli to zwiększyć świadomość społeczeństwa i zachęcić ich do oddawania krwi, a także ochroni dobre imię ZDK i pozwoli im korzystać z uprawnień.

Z poważaniem